

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobců: **a) J. V., b) I. P., c) J. P.**, společně zast. Mgr. Patrikem Lukešem, advokátem, se sídlem Hlinky 155/86, Brno, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, se sídlem Dominikánské náměstí 1, Brno, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) Dům AUGUSTIN s.r.o., se sídlem Purkyňova 71/99, Brno, zast. Mgr. Janem Hladkým, advokátem, se sídlem Orlí 483/1, Brno, II) MUDr. K. R., III) Biskupství brněnské, se sídlem Petrov 269/8, Brno, zast. JUDr. Milanem Dobešem, advokátem, se sídlem Jánošíkova 689/29, Brno, IV) JUDr. M. K., proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 7. 2023, č. j. MMB/0303699/2023, v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení I) proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 5. 2024, č. j. 62 A 86/2023-137,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.
- II. Osoba zúčastněná na řízení I) **je povinna** zaplatit soudní poplatek ve výši **1.000 Kč** za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **ve lhůtě 3 dnů** od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Úřad městské části města Brna, Brno-střed, rozhodnutím ze dne 28. 2. 2022, č. j. MCBS/2022/0030524/ZEMK (dále jen „stavební úřad“), vydal stavební povolení pro stavbu „Kolejní domy sv. Augustina“ (dále jen „stavba“ či „záměr“).

[2] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobců proti rozhodnutí stavebního úřadu, a zároveň jej potvrdil.

[3] Žalobci a) až c) brojili proti napadenému rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který rozsudkem ze dne 30. 5. 2024, č. j. 62 A 86/2023-137 (dále jen „napadený rozsudek“), zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Osoba zúčastněná na řízení I) [dále jen „stěžovatelka“] se nyní proti napadenému rozsudku brání kasační stížností, jejíž součástí učinila i návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[5] Tento návrh stěžovatelka odůvodňuje tím, že výkon rozhodnutí pro ni znamená nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a navíc takové přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s veřejným zájmem. Krajský soud napadeným rozsudkem zrušil pravomocné stavební povolení, což znemožňuje stěžovateli v pokračování ve stavbě. Okamžité přerušení stavby však vzhledem k současnému stupni rozestavěnosti není možné, neboť by vznikly nenapravitelné škody. Na místě stavby je vytvořena rozsáhlá stavební jáma mezi stávající zástavbou, která je zajištěna dočasnými konstrukcemi, které slouží jako podpůrné stavební prvky pro stabilizaci terénu. Pro bezpečné pokračování ve stavbě je nezbytné navázat na tyto dočasné konstrukce výstavbou prvního podlaží. Pokud nebude stavba pokračovat podle plánu, dočasné konstrukce začnou degradovat vlivem času a povětrnostních podmínek, což může vést k sesuvu celé stavební jámy a ohrožení probíhající stavby, statiky okolních budov i infrastruktury. Narušení statiky okolních budov by mělo za následek i značné ekonomické škody a potenciální riziko pro bezpečnost a zdraví osob v okolí stavby. Uvedené dokládá stěžovatelka vyjádřením projektanta Ing. P. L. ze dne 6. 6. 2024, generálního projektanta záměru Ing. M. V., z projekční kanceláře Atelier 99 s.r.o., ze dne 7. 6. 2024 a sdělením zhotovitele části díla - společnosti PORR a.s. ze dne 18. 6. 2024. Zhotovitel ve svém vyjádření mimo jiné uvedl, že při sjednání záruční doby počítal s provedením dalších navazujících prací, které měly zajistit ochranu dočasné konstrukce. Materiály dodané v části stavební jámy nejsou chráněny proti korozi, což nelze ani dodatečně zajistit. V případě zastavení nebo přerušení prací ze strany stěžovatele zhotovitel zkrátí záruční dobu na konstrukce dočasného charakteru na dobu maximálně šesti měsíců.

[6] Stěžovatelka také tvrdí, že pokračovat ve stavebních pracích je nezbytné i z ekonomických důvodů, neboť již investovala do záměru značné finanční prostředky a jeho přerušení by vedlo k neúměrně vysoké újmě na její straně. Každý měsíc vznikají režijní náklady spojené se stavbou ve výši 590.000 Kč a celkové náklady již dosahují částky 81.537.079 Kč. Generálnímu dodavateli stavby vznikne v případě zastavení prací vůči stěžovatelce nárok na úhradu nákladů spojených s přerušením prací v předpokládané výši 22.095.727 Kč. Současně hrozí uplatnění sankce ze strany generálního dodavatele stavby vůči stěžovatelce ve výši 23.422.195 Kč. Ztráta na potenciálních výnosech stavby dosahuje až 3.000.000 Kč měsíčně.

[7] Jiným osobám přiznáním odkladného účinku podle stěžovatelky újma nevznikne. Navíc jeho přiznání není v rozporu s žádným důležitým veřejným zájmem, naopak je s ním plně v souladu. Jediným závazným stanoviskem, které bylo dotčeným orgánem zrušeno, bylo stanovisko odboru památkové péče, přičemž bylo vydáno stanovisko nové s doplněným odůvodněním. To bylo podepřeno kladným vyjádřením Národního památkového ústavu a vyplývá z něj, že veřejný zájem na ochraně a údržbě historických a kulturních památek není ohrožen a záměr je v souladu s veřejným zájmem. Realizací záměru dojde k naplnění společenské role a poslání osoby zúčastněné na řízení III), která ovládá stěžovatelku prostřednictvím společnosti URBANON a.s. Stavba má totiž doplnit v místě již více než století fungující středoškolský internát. Výnosy budou dále využívány k provozu institucí, které slouží veřejnému zájmu. Bydlení kolejního typu je v městě Brně nedostatek. Základní cíle záměru dokládá stěžovatelka také písemným vyjádřením osoby zúčastněné na řízení III) ze dne 13. 10. 2020. Poukazuje též na to, že stavba je umístěna v proluce, jejíž

pokračování

zastavení je nepochybně v souladu s veřejným zájem. Účelem stavebního zákona je totiž mimo jiné ochrana homogenity ploch a estetického rázu dané oblasti. Zhotovením stavby také dojde k využití již vybudované infrastruktury.

[8] Stěžovatelka shrnuje, že zastavením stavebních prací by mohlo dojít jak k ohrožení veřejného zájmu na ochranu a údržbu historických a kulturních památek, tak na ochranu bezpečnosti a zdraví osob a na ochranu majetku.

[9] Žalobci a) až c) (společně dále též jen „žalobci“) navrhuji zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti pro jeho nedůvodnost. Mají za to, že nejsou dány důvody pro jeho přiznání. Stěžovatelka musí tvrdit, že negativní následek související s napadeným rozsudkem by pro ni byl zásadním zásahem, přičemž hrozící újma musí být vážná a reálná, nikoliv hypotetická a bagatelní. Stěžovatelka sice tvrdí vznik takové újmy, avšak jej neosvědčuje, a to ani stanoviskem generálního projektanta či zhotovitele díla, neboť samotné zastavení pokračování stavebních prací neznamená, že by nemohly být na stavbě provedeny nutné zabezpečovací práce, a to ve smyslu § 295 odst. 2 písm. c) zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon. Tento institut míří právě na takové případy možného ohrožení statiky vedlejších budov při výstavbě záměru, jak v daném případě tvrdí stěžovatelka. Nadto by stavební úřad měl prověřit, zda nějaké škody reálně hrozí. Stanoviska, která předložila stěžovatelka, totiž pocházejí od osob, které mají zájem na pokračování stavby. Stěžovatelka si musela být vědoma, že její záměr je v rozporu se zákonem chráněným veřejným zájmem na památkovou ochranu a pouze v důsledku nesprávného a nestandardního procesního postupu došlo k potvrzení stavebního povolení a zamítnutí odvolání žalobců, i když vydané závazné stanovisko bylo v rozporu se zákonem chráněným veřejným zájmem na památkové ochraně. Pokud by došlo k jeho řádnému přezkumu, muselo by být změněno, což by následně vedlo k jinému výsledku stavebního řízení. Přiznání odkladného účinku by proto bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem na památkovou ochranu, přičemž tato újma by mohla být zcela nezvratná v případě, že by do doby rozhodnutí o kasační stížnosti stavebník s prováděním stavby významně pokročil.

[10] Osoba zúčastněná na řízení IV) nesouhlasí se zastavením stavebních prací, neboť je přesvědčena, že objem a stav rozestavěnosti stavby nedovoluje jejich bezpečné zastavení. Je proto třeba odložit účinky napadeného rozsudku. Krajský soud při rozhodování nezohlednil veřejný zájem ani důsledky svého rozhodnutí. V případě zastavení stavebních prací hrozí narušení statiky ulice a její sesuv. Okolní domy jsou v důsledku stavby odkryty po jejich základy. Může dojít také k ohrožení životů obyvatel. Průtahy v provádění stavby navíc zhoršují kvalitu života v ulici.

[11] Žalovaný, ani osoby zúčastněné na řízení II) a III) se k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřili.

[12] Nejvyšší správní soud po zvážení tvrzení účastníků řízení dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou splněny. Zdůrazňuje přitom mimořádnou povahu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného

rozhodnutí krajského soudu, resp. městského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[13] Podle tohoto ustanovení soud může přiznat žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce (zde stěžovatelku) nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s.

[14] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, vyslovil, že k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je nutné naplnit tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Vznik takto chápané újmy nadto musí být v příčinné souvislosti s výkonem či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí krajského soudu.

[15] Ačkoliv stěžovatelka v návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tvrdí skutečnosti, v nichž shledává újmu, která by jí výkonem napadeného rozsudku mohla vzniknout (první podmínka), Nejvyšší správní soud přesto dospěl k závěru, že tato tvrzená újma nebude pro stěžovatelku nepoměrně větší, než jaká by mohla přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám. Již druhá z výše uvedených podmínek tak není splněna.

[16] Je především nepochybné, že pokud by byl odkladný účinek kasační stížnosti přiznán, tedy stěžovatelka by pokračovala v realizaci stavby či dokonce by ji dokončila dříve, než bude přezkoumán napadený rozsudek, a s konečnou platností tak rozhodnuto o zákonnosti napadeného rozhodnutí, potažmo stavebního povolení, stalo by se toto rozhodnutí o kasační stížnosti pouze formálním a znamenalo by v podstatně nevratné (nebo jen velmi obtížně vratné) následky.

[17] Podle stěžovatelky by nepřiznání odkladného účinku představovalo nepoměrně větší újmu především s ohledem na ochranu osob a majetku. Jak však správně uvádí i žalobci, stavební zákon ve svých § 291 až § 297 obsahuje úpravu týkající se kontroly ve věcech stavebního řádu, podle níž je stavební úřad oprávněn za účelem zajištění ochrany veřejných zájmů, tedy i těch, na něž poukazuje stěžovatelka, provádět kontroly, nebo též nařídit opatření k nápravě při zakonzervování rozestavěné stavby, jejíž provádění bylo přerušeno. S ohledem na to tudíž nepovažuje Nejvyšší správní soud za důvodný argument, že je za účelem ochrany osob a majetku (zejména z důvodu potenciálního sesuvu půdy či koroze stávajících konstrukcí) nutné pokračovat ve stavebních pracích a dostavět minimálně první podlažní patro, jak tvrdí stěžovatelka.

[18] Ta také namítá, že jí v důsledku nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti hrozí újma ekonomická. V té souvislosti vyjmenovává náklady, které již vynaložila či bude muset vynaložit. Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že přiznáním odkladného účinku

pokračování

znemožní do doby vydání svého rozhodnutí realizaci stavby a současně nepřehlédl ani tvrzení stěžovatelky, podle něž by jí v důsledku oddálení výkonu napadeného rozsudku vyplývajícího z přiznání odkladného účinku kasační stížnosti hrozila také povinnost k zaplacení sankce generálnímu dodavateli stavby. To však stěžovatelka dokládá pouze rozpisem sankcí, které souvisejí s odstoupením od smlouvy s investorem a subdodavateli. Z vyjádření zhotovitele či generálního dodavatele stavby, které také přikládá, je ale zřejmé, že mají zájem na pokračování ve stavebních pracích, tedy neuvažují o odstoupení od smlouvy. Placení sankcí z uvedeného důvodu tak představuje spíše hypotetické vyústění nastalé situace.

[19] Byť potenciální vznik újmy v podobě zvýšené ekonomické zátěže či ekonomických sankcí není vyloučen a je relevantní při úvahách o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, přesto Nejvyšší správní soud má za to, že převažuje zájem v souzené věci na dočasnou dobu, jejíž délka je omezena rozhodnutím o kasační stížnosti, upřednostnit „zakonzervování“ stávajícího stavu stavby. Jak již uvedeno, v budoucnu by mohlo být takřka nemožné vrácení věci do stavu před tímto rozhodnutím, a pokud by k tomu mělo dojít a stavba by měla být odstraněna pro nezákonnost stavebního povolení, fakticky by to v případě pokračující výstavby znamenalo vynaložení dalších značných finančních prostředků, které však netřeba vynaložit, bude-li nyní pokračování stavby pozastaveno na dočasnou dobu rovnající se délce řízení o kasační stížnosti. Uvedené považuje Nejvyšší správní soud za významné tím spíše, je-li nyní stavba „pouze“ v podobě „vykopání jámy“, jak tvrdí stěžovatelka.

[20] Újma, která může vzniknout jiným osobám, jejichž nemovitosti se nacházejí v sousedství či v dosahu působení vlivů stavby či stavební činnosti, je podle Nejvyššího správního soudu srovnatelná s tvrzenou, především ekonomickou, újmou, která by nepřiznáním odkladného účinku vznikla stěžovatelce. Jedná se nejen o zásah do pohody jejich bydlení, ale i možného vlivu na zdraví a majetek těchto dalších osob. Vlivy pokračujících stavebních prací, a to do fáze prvního nadzemního podlaží, jak požaduje stěžovatelka, jistě překračují meze, které lze na jiných dalších osobách požadovat, aby strpěly, jsou-li zde pochybnosti o zákonnosti podkladu, na základě něž se stavba realizuje. Nepřehlédnutelným je i hledisko památkové ochrany budov v oblasti, v níž dochází k realizaci stavby, k níž se vztahuje i zmiňované závazné stanovisko jako jeden ze závazných podkladů stavebního povolení.

[21] Aniž by tedy Nejvyšší správní soud potenciální újmu tvrzenou stěžovatelkou jakkoliv snižoval, a aniž by předjímal meritorní rozhodnutí v této věci, neshledal, že by stěžovatelce v důsledku nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti hrozila nepoměrně větší újma, než která by mohla vzniknout jiným osobám. Jelikož druhá z výše uvedených podmínek (viz odst. [14]) není splněna, bylo nadbytečné dále posuzovat, zda by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, neboť všechny požadované podmínky musí být splněny kumulativně.

[22] Pouze pro úplnost a nad rámec potřebného tak Nejvyšší správní soud ve stručnosti dodává, že má za to, že i tento rozpor s důležitým veřejným zájmem je dán. Nejenže pokračováním ve stavbě by došlo k zásahu do veřejného zájmu na ochranu a údržbu historických a kulturních památek, ač stěžovatelka tvrdí opak, ale současně by byl dotčen i

veřejný zájem na hospodárném a udržitelném rozvoji území, který mimo jiné zahrnuje vytváření předpokladů pro soulad veřejných a soukromých zájmů v území. Přehlédnout pak nepochybně nelze důležitý veřejný zájem na provádění staveb výlučně v souladu s platnými stavebními povoleními, což by v případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebylo splněno, neboť ten pouze odkládá vykonatelnost napadeného rozsudku, který je však stále rozhodnutím pravomocným, a tedy i závazným.

[23] Ze všech výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud odkladný účinek kasační stížnosti nepřiznal. Tím však žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

[24] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podléhá soudnímu poplatku ve výši 1.000 Kč podle položky 20 Sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“). Poplatková povinnost vzniká uložením povinnosti zaplatit soudní poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o návrhu na přiznání odkladného účinku přiměřeně podle § 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích a soudní poplatek je splatný do 3 dnů do právní moci rozhodnutí, kterým byla tato povinnost uložena (viz § 7 odst. 1 věta druhá téhož zákona). Nejvyšší správní soud proto ve II. výroku uložil stěžovateli zaplatit soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.

[25] Soudní poplatek lze zaplatit:

- vylepením kolků na tomto tiskopisu nebo
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703 – 46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby lze získat na internetových stránkách www.nssoud.cz v položce Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

Pokud úhradu soudního poplatku provádí **jiná osoba než povinná**, je nutno do zprávy pro příjemce na příkazu k úhradě uvést, za koho se úhrada provádí.

V případě placení kolkovými známkami nalepte vždy oba jejich díly na tiskopis na vyznačeném místě. Tiskopis podepište a vraťte jej označenému soudu. Kolkové známky neznehodnocujte.

Nebude-li soudní poplatek za rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve stanovené lhůtě zaplacen, Nejvyšší správní soud jej bude vymáhat.

V Brně dne 24. července 2024

Mgr. Petra Weissová

pokračování

předsedkyně senátu

Vyhovuji výzvě a zasílám Nejvyššímu správnímu soudu v kolkových známkách určený soudní poplatek.

ke sp. zn. 4 As 118/2024

podpis

↓ místo pro nalepení kolkových známek ↓